

Voorstel blijversfonds

Achtergrond

In het coalitieakkoord “Elke Limburger telt” heeft het provinciaal bestuur uitgesproken om zich meer te gaan richten op de ‘blijvers en starters’ in de Limburgse land- en tuinbouwsector. Een sector die behoort tot de absolute top van de wereld, maar ook een sector die zich de afgelopen decennia meermaals opnieuw heeft uitgevonden en dat ook de komende jaren zal blijven doen. Voor de ‘stoppers’ zijn voldoende regelingen om hen te begeleiden en te helpen naar de stap als gestopte land- en tuinbouwer. Daarom is het juist goed extra ondersteuning te geven aan de ‘blijvers’.

Uit het laatste CBS onderzoek¹ omtrent bedrijfsopvolging in de agrarische sector komt naar voren dat maar 34% van de agrarische bedrijven in Limburg een opvolger heeft. Hiermee staat de provincie Limburg op de laatste plaats van Nederland omtrent het aantal bedrijfsopvolgers. Een zorgwekkend gegeven, gezien de vraagstukken omtrent beheer van het agrarisch landschap, duurzaamheid maar ook voldoende voedsel van Limburgse bodem.

Vandaar dat de focus moet gaan liggen op de ondersteuning van de jonge ondernemers die hun blik op de toekomst hebben. Zij zijn de ondernemers die op deze vraagstukken een antwoord kunnen geven middels innovatie, verduurzaming, extensivering of een combinatie van deze mogelijkheden. Zij zijn ook de ondernemers die het agrarisch landschap kunnen beheren en een verbindende rol vervullen in de samenhang van het buitengebied.

Elk bedrijf, elke ondernemer en elke locatie is anders en dat vraagt ook om bedrijfsspecifieke ondersteuning. Als ondernemer ben je niet geholpen met een regeling die dichtgetimmerd is door een waslijst aan eisen en voorwaarden. Daarom is dit voorstel ook zo beschreven dat het maximale budget op het boerenerf komt en niet te veel blijft hangen bij adviseurs en proceskosten. Elke euro die naar het boerenerf komt heeft altijd meer effect dan de euro die in het proces of bij derden blijft hangen.

De ondernemer weet welke doelen er zijn qua duurzaamheid en is goed in staat om daar zelf invulling aan te geven. Dit op een manier die past bij de jonge ondernemer, het bedrijf, de locatie en omgeving. Het ondersteunen van bedrijven om te kunnen blijven bestaan is een investering in economische duurzaamheid, want als een onderneming economisch duurzaam is kan zij zelf ook in de andere duurzaamheidsaspecten investeren.

Voorstel

Rondom de bedrijfsovername kan je als overnemer elk steuntje in de rug gebruiken dat mogelijk is. De eerste jaren zijn financieel vaak het pittigst omdat de financiële lasten van mogelijke leningen dan maximaal zijn. Maar ook wanneer er toegetreden wordt in het bedrijf is extra steun welkom. De toetreding is het moment dat de keuze gemaakt wordt om te blijven investeren in de toekomst en dus een goed moment om met extra steun meer stappen te gaan zetten.

In Vlaanderen kennen ze daarom de VLIF-steun² voor opstart en overnames door jonge landbouwers. Een systeem dat in Vlaanderen goed werkt en ook simpel is qua aanvraag en uitvoering.

---

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/02/geen-bedrijfsopvolger-voor-meer-dan-16-duizend-boerderijen>

² <https://lv.vlaanderen.be/subsidies/vlif-steun/vlif-overnamesteun-voor-land-en-tuinbouwers>

Doel

Het doel van het blijversfonds is het ondersteunen van de opstart of overname van een landbouwbedrijf door een jonge landbouwer. Het te ontvangen bedrag kan gebruikt worden als ondersteuning in het betalen van de financiering, als extra “eigen vermogen” ter verhoging van de leencapaciteit en voor duurzame investeringen. Om een aanvraag te doen uit dit fonds dient een bedrijfsplan ingediend te worden en aan een aantal voorwaarden te worden voldaan.

Voorwaarden

Doelgroep

- Personen die vóór 1 januari van het jaar van de aanvraag jonger zijn dan 40 jaar.
- Deze personen realiseren ofwel:
  - o Overname van min. 20% van het bedrijf.
  - o Min. 20% zeggenschap binnen het bedrijf.
  - o Opstart van nieuw landbouwbedrijf.

De landbouwer moet de overname of opstart van het bedrijf minder dan 24 maanden voor de aanvraag hebben afgerond. De landbouwer dient het bedrijf 5 jaar voort te zetten of agrarisch ondernemer te blijven.

Bedrijfsplan

- Het bedrijfsplan laat zien dat de landbouwer vakbekwaam is en voldoende zeggenschap heeft.
- Het bedrijfsplan laat zien hoe de ondersteuning helpt om het bedrijf te versterken en/of te verduurzamen.
- Voldoet het landbouwbedrijf aan:
  - o De definitie van actieve landbouwer.
  - o Een standaard verdien capaciteit (SVC)^{3 4} van meer dan 20.000 euro per bedrijfsleider.

Verdeling budget

De verdeling van het budget dient nog nader uitgewerkt te worden. Dit is afhankelijk van het uiteindelijk beschikbare budget.

Wanneer uitgegaan wordt van de volgende simpele berekening, wat waarschijnlijk een over simplificatie van de werkelijkheid is. Dan zou je op een bedrag van bijna 10.000 euro per bedrijf uitkomen, als het budget van 10 miljoen euro gebruikt wordt voor het blijversfonds.

Aantal landbouwbedrijven 2023	± 3.400 bedrijven
Percentage bedrijfsopvolging	34 %
Potentieel aantal aanvragers	± 1.100 bedrijven
Totaal te verdelen budget	10.000.000 €
Budget per potentiële blijver	9.090 €

---

³ <https://edepot.wur.nl/537610>

⁴ <https://sorekenmodule.wecr.wur.nl/Invoer>